

**UCHWAŁA NR LXVI/382/2024
RADY POWIATU TCZEWSKIEGO**

z dnia 30 stycznia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim
na lata 2024-2026**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 oraz z 2023 r. poz.572) i art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1426 i 1429) **Rada Powiatu Tczewskiego**

uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2024 – 2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Powiatu
Tczewskiego

Barbara Kamińska

Załącznik do uchwały Nr LXVI/382/2024
Rady Powiatu Tczewskiego
z dnia 30 stycznia 2024 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM
NA LATA 2024- 2026**

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

SPIS TREŚCI

WSTĘP

I. PODSTAWY PRAWNE.....	str.4
II. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	str.5
2.1. Organizacja pieczy zastępczej.....	str.5
III. DIAGNOZA FUNKCJONOWANIA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TCZEWSKIM	
3.1. Diagnoza środowiska lokalnego w obszarze zapotrzebowania na usługi pieczy zastępczej.....	str.6
3.2. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tczewskiego.....	str.9
3.2.1. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej.....	str.10
3.2.2. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	str.18
3.2.3. Odpłatność gmin a za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	str.22
3.2.4. Ruch dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	str.22
3.2.5. Usamodzielnienia.....	str.23
IV. CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ I ZADANIA W RAMACH PROGRAMU	
4.1. Analiza SWOT.....	str.25
4.2. Prognoza potrzeb i wyzwań.....	str.27
4.3. Plan rozwoju systemu pieczy zastępczej.....	str.27
V. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.....	str.31
VI. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU, HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.....	str.31
VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	str.33
VIII. MONITORING.....	str.33
ZAKOŃCZENIE	

WSTĘP

Podstawą prawidłowego rozwoju dziecka jest zabezpieczenie wszystkich jego potrzeb, zarówno tych fizjologicznych, jak i emocjonalnych oraz społecznych. Niestety, często z różnych powodów, rodzice biologiczni nie są w stanie w prawidłowy sposób pełnić swojej funkcji. Wówczas decyzję o dalszym losie młodego człowieka podejmuje sąd rodzinny. W przypadku braku pozytywnych efektów oddziaływań korekcyjnych na rodziców i niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych zapada decyzja o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, czyli następować po wykorzystaniu wszystkich możliwych form wsparcia rodziny w środowisku.

Pieczą zastępczą jest instytucją prawa rodzinnego. Ustanawiana jest w przypadku niemożności sprawowania opieki nad dziećmi przez rodziców. Zgodnie z założeniami ustawy pobyt dziecka w pieczy zastępczej jest czasową formą opieki, a w priorytecie powinien prowadzić do kompleksowej pracy z rodziną biologiczną będącą w trudnej sytuacji, celem przywrócenia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zmierzać do powrotu dziecka pod opiekę rodziców. W przypadku, kiedy przeszkody w sprawowaniu opieki są trwałe, a rodzice zostają pozbawieni władzy rodzicielskiej dziecko przebywa w pieczy zastępczej do czasu adopcji lub usamodzielnienia.

Powiatowy Program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2024 – 2026 zawiera diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie powiatu tczewskiego za lata 2020 – 2022 oraz określa priorytetowe kierunki działań i zakres prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie tczewskim, które są spójne z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie tczewskim na lata 2018 - 2025.

Przedstawiony Program jest kontynuacją działań podjętych w dotychczas obowiązującym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tczewskim na lata 2020 - 2023. Jako główny kierunek określa się rozwój istniejących form wsparcia pieczy zastępczej, propagowanie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz deinstytucjonalizację pieczy zastępczej. Jako ważny obszar determinujący rozwój pieczy zastępczej w środowisku lokalnym, wskazuje synergię działalności podmiotów realizujących zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

I. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowywania co 3 lata Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej wynika z zapisów art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447).

Do pozostałych aktów prawnych, w oparciu o które są podejmowane i realizowane działania w zakresie Programu należą:

- ▶ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.),
- ▶ Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku,
- ▶ ustawa z dnia 11 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 roku, poz. 447)
- ▶ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901),
- ▶ ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
- ▶ ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” (Dz.U. z 2016 r. poz. 1860),
- ▶ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2016 r. poz. 1654 ze zm.),
- ▶ ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r. poz. 1851),
- ▶ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz.1720),
- ▶ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 274, poz. 1620).

Program wpisuje się w założenia:

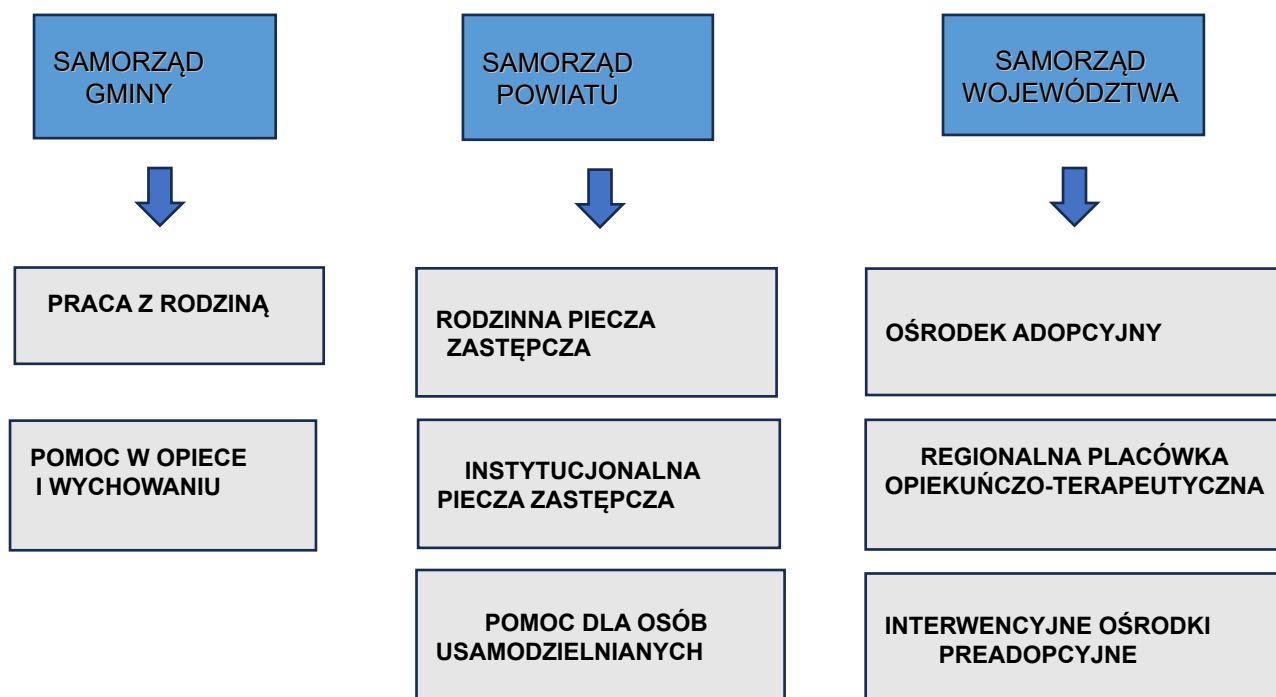
- ▶ Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030,
- ▶ Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030
- ▶ Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tczewskim na lata 2018 – 2025,
- ▶ Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Tczewskim.

II. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców, a obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. System pieczy zastępczej zorganizowany jest na trzech poziomach: gminy, powiatu i samorządu województwa. Dla poprawnego funkcjonowania pieczy zastępczej wymagana jest ścisła współpraca i oddziaływanie z poszczególnych poziomów.

2.1. Organizacja pieczy zastępczej

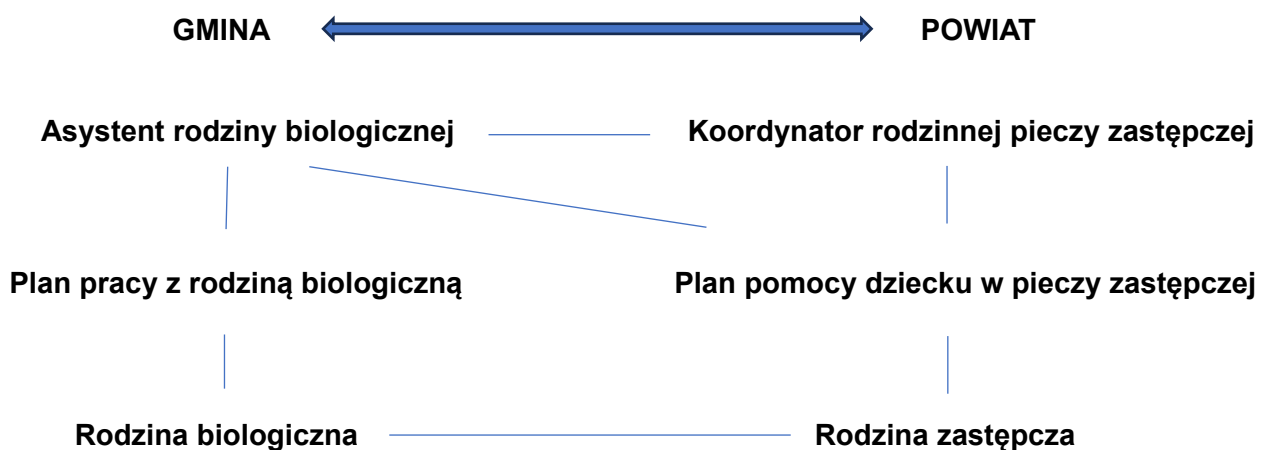
Schemat 1. Podział kompetencji pomiędzy samorządami

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy

Zadania z zakresu systemu pieczy zastępczej należą do kompetencji jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego.

Schemat 2. Współpraca gminy i powiatu w ramach zadań ustawowych dotyczących pieczy zastępczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy

III. DIAGNOZA FUNKCJONOWANIA PIELCZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TCZEWSKIM

3.1. Diagnoza środowiska lokalnego w obszarze zapotrzebowania na usługi pieczy zastępczej

Opracowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej opiera się między innymi o dane demograficzne, dotyczące powiatu tczewskiego oraz dane pozyskane od instytucji działających na terenie powiatu, które zajmują się pracą z rodziną w środowisku lokalnym.

Tabela 1. Liczba mieszkańców powiatu (stan na 31 grudnia każdego roku)

lata	2020 r.	2021 r.	2022 r.
mieszkańcy powiatu			
Ogółem	112.765	112.350	111.755
Kobiety	57.439	57.276	57.041
Mężczyźni	57.439	55.074	54.714

Źródło: Dane GUS

Tabela 2. Przyrost naturalny w powiecie tczewskim za okres 2020 r. – 2022 r.

lata	2020 r.	2021 r.	2022 r.
ludność			
Ogółem	192	420	303
Kobiety	45	213	101
Mężczyźni	147	207	202

Źródło: Dane z GUS

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

Tabela 3. Urodzenia żywe

lata ludność	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Ogółem	1079	1037	955
Kobiety	545	470	503
Mężczyźni	534	567	452

Źródło: Dane z GUS

Tabela 4. Małżeństwa i rozwody w powiecie tczewskim w latach 2020-2022r.

lata	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Zawarte małżeństwa	416	518	440
Rozwody	100	167	175

Źródło: Dane z GUS

Analiza powyższych danych pozwala stwierdzić, iż społeczeństwo powiatu tczewskiego sukcesywnie starzeje się. W strukturze ludności widoczna jest przewaga liczby kobiet nad mężczyznami. W okresie ostatnich 3 lat spadła liczba urodzeń i zwiększyła się liczba osób w wieku poprodukcyjnym. W 2022 r. spadła w stosunku do 2021 roku liczba zawartych małżeństw i wzrosła jednocześnie ilość rozwodów. Jest to nie korzystne zjawisko, z punktu widzenia polityki rodzinnej.

Duża liczba seniorów, malejący współczynnik dzietności, rosnąca liczba rozwodów i szerzący się indywidualizm, to tylko niektóre fakty, świadczące o możliwej destabilizacji społecznej. Odpowiedzią na taki stan rzeczy powinna stać się głęboka analiza obecnej i przyszłej sytuacji oraz walka o polską rodzinę, uwzględniająca społeczne potrzeby i przemiany.

**Tabela 5. Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi
na terenie powiatu tczewskiego**

Rok	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi	537	552	478
Liczba dzieci w rodzinach z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi	954	959	907
Liczba asystentów rodziny	10	10	12
Liczba rodzin objętych asystenturą	103	115	136
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem	26	28	37

Strona | 7

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026**

rodziny			
Liczba rodzin wspierających	0	0	4
Liczba rodzin objętych pomocą rodziny wspierającej	0	0	4
Liczba rodzin objętych pracą ops w przypadku umieszczenia dziecka/dzieci w pieczy zastępczej	96	115	116

Źródło: dane OPS z terenu powiatu tczewskiego

Na podstawie powyższych danych, w tym pozyskanych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu tczewskiego stwierdza się, że niespełna tysiąc dzieci wychowuje się w rodzinach wymagających wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W związku z powyższym rośnie liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny. Asystent pracuje z rodziną w celu przezwyciężenia trudności i poprawienia sytuacji życiowej. Dane wskazują, że np. w 2022 roku na terenie powiatu funkcjonowało 37 rodzin zagrożonych odebraniem dzieci i koniecznością zabezpieczenia ich w pieczy zastępczej.

Ośrodki Pomocy Społecznej obejmują wsparciem i pracą socjalną również rodziny biologiczne, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Działania mają zwiększyć szansę na powrót dzieci do naturalnego środowiska.

Tabela 6. Przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej (stan na 31 grudnia 2022 roku)

Liczba dzieci				
Przyczyna umieszczenia w pieczy zastępczej	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe RDD	Placówki opiekuńczo-wychowawcze
Sieroctwo	4	2	0	0
Pólsieroctwo	10	5	0	8
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	110	45	37	6
Długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	1	2	1	1
Inne	3	10	7	33
razem	128	64	45	48

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Uzyskane informacje wskazują, że najczęstszym powodem umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, cechując ją bardzo niskie

kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców, zagrażające zdrowiu lub życiu dzieci. Skutkiem czego jest zaniedbywanie obowiązków, uzależnienia i pogorszenie się sytuacji ekonomicznej rodzin.

3.2. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie tczewskim za lata 2020-2022

Zadania z zakresu pieczy zastępczej, z ramienia Powiatu, na terenie powiatu tczewskiego realizowane są przez:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie,
- Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie,
- Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu rodzinnego „Familiijny Dom” – działającą na zlecenie powiatu od 2021 roku, (do grudnia 2020 roku Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą typu rodzinnego „Rodzinny Dom Serca” w Subkowach – działającą na zlecenie powiatu),
- rodziny zastępcze, w tym rodzinne dom dziecka.

Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy w szczególności: zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki pieczy zastępczej rodzinnej lub instytucjonalnej, tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, w tym zapewnienie pomocy i wsparcia funkcjonującym rodzinom zastępczym, finansowanie świadczeń pieniężnych dla dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i ją opuszczających, a także organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym różne formy pieczy zastępczej.

Dodatkowo PCPR w Tczewie prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz organizuje szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzi rejestr rodzin zastępczych, współpracuje z sądem, policją, ośrodkami pomocy społecznej, szkołami i innymi instytucjami. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dokonywana jest okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ocena rodzin zastępczych. Do ośrodka adopcyjnego są zgłaszane dzieci wolne prawnie.

3.2.1. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej

Rodzinne formy pieczy zastępczej na terenie powiatu tczewskiego obejmują rodziny zastępcze oraz rodzinne dom dziecka. Sprawują one bieżącą pieczę nad dzieckiem.

Rodzina zastępcza jest formą najbardziej zbliżoną do rodziny naturalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- ♦ rodzina zastępcza: spokrewniona, niezawodowa i zawodowa,
- ♦ rodzinny dom dziecka.

Rodziny zawodowe mogą pełnić funkcję pogotowia rodzinnego i rodziny specjalistycznej.

Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu tczewskiego od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Dominują rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, czyli stanowiące przez dziadków lub pełnoletnie rodzeństwo wychowanka. Ustawa nie reguluje liczby dzieci, które mogą przebywać w rodzinie spokrewnionej. Nie ma wymogów dotyczących kwalifikacji do sprawowania opieki na dziećmi, co ma często znaczenie dla jakości opieki, szczególnie w przypadku dzieci sprawiających trudności wychowawcze. Wśród rodzin zastępczych niezawodowych dużą grupą są osoby spokrewnione z dziećmi w dalszej linii (wujostwo). Obie te grupy rodzin nie są zainteresowane rozszerzeniem współpracy z PCPR poprzez przyjęcie dodatkowych dzieci, gdyż ograniczają się do zabezpieczenia potrzeb dzieci z nimi skoliżaconych. Niestety, najmniej liczną grupę stanowią rodziny zastępcze zawodowe. Pomimo starań bardzo trudno jest zmotywować rodziny do podjęcia się tej roli.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na co dzień wspiera funkcjonowanie rodzin zastępczych na terenie powiatu tczewskiego. Wsparcie zapewniają pracownik socjalny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, specjalista pracy z rodziną, pedagog oraz specjaliści Wydziału Interwencji Kryzysowej będącym integralną częścią PCPR w Tczewie (specjaliści pracy z rodziną, psycholog, radca prawny). Na podstawie upoważnienia Zarządu Powiatu Tczewskiego, Dyrektor PCPR w Tczewie sprawuje kontrolę nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo – wychowawczymi.

Tabela 7. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu tczewskiego w latach 2020-2022 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Typ rodziny zastępczej	Lata					
	2020		2021		2022	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona	89	115	93	124	96	128
Rodzina zastępcza niezawodowa	44	63	51	74	48	64

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELICZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026**

Rodzina zastępcza zawodowa, w tym:	ogółem	5	33	6	40	6	45
	o charakterze pogotowia rodzinnego	1	8	1	6	1	11
	specjalistyczna	1	5	1	6	1	6
	rodzinny dom dziecka	1	13	2	17	2	17
Razem	138	211	150	238	150	237	

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wykres 1. Liczba rodzin zastępczych w latach 2020 – 2022 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela 8. Wiek dzieci pozostających w rodzinach zastępczych w powiecie tczewskim w latach 2020 – 2022 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Wiek dzieci	Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Rodziny zawodowe i RDD (w tym specjalistyczne, pogotowie rodzinne)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
do 3 lat	8	11	8	7	12	7	14	11	12
4-6	9	11	12	4	4	5	9	13	13
7-13	49	52	45	20	29	29	9	12	16
14-17	26	30	43	16	17	12	0	2	3
18-24	23	20	20	16	1	11	1	2	1
Razem	115	124	128	63	74	64	33	40	45

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Z powyższego zestawienia wynika, że wśród dzieci przebywających w rodzinach zastępczych spokrewnionych i niezawodowych dominują osoby w przedziale wiekowym 14 – 17 lat i 7 – 13 lat. W zawodowych rodzinach zastępczych i RDD przebywają natomiast głównie dzieci w wieku do 3 roku życia i pomiędzy 7-13 rokiem życia.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

Tabela 9. Wykaz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z podziałem na gminy pochodzenia (stan na 31 grudnia 2022 r.)

Gmina/miasto	Liczba dzieci
Gniew	22
Morzeszczyn	9
Pelplin	28
Subkowy	4
Gmina Tczew	28
Miasto Tczew	156
Razem:	247

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Dominującą liczbę dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej stanowią małeletni, dla których miejscem pochodzenia jest gmina miejska Tczew. Na kolejnym miejscu plasują się dzieci wywodzące się z gminy Tczew i Pelplin. Najmniej dzieci objętych pomocą rodzin zastępczych pochodzi z gminy Subkowy.

Część dzieci pochodzących z powiatu tczewskiego przebywa w rodzinach zastępczych poza naszym powiatem. Także w rodzinach zastępczych na naszym terenie umieszczone są dzieci z terenów innych powiatów. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż osoby stanowiące dla nich rodzinę zastępczą są z nimi skoligacone i podjęły decyzję o opiece nad dziećmi bez względu na miejsce zamieszkania. Poniższe dane obrazują, że liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem na przełomie lat 2020-2022 jest zbliżona. Liczba dzieci pochodzących z innych powiatów przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu tczewskiego wzrosła.

Tabela 10. Wykaz dzieci z terenu powiatu tczewskiego przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w ramach porozumień w latach 2020-2022 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Rok	2020	2021	2022
Ilość rodzin	23	26	24
Ilość umieszczonych dzieci	35	41	36
Kwota świadczeń w zł	416 060,94	654 290,49	814 597,62

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela 11. Wykaz dzieci z terenu innych powiatów przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu tczewskiego w ramach porozumień w latach 2020 – 2022 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Rok	2020	2021	2022
Ilość rodzin	13	15	19
Ilość umieszczonych dzieci	17	19	24
Kwota świadczeń w zł	198 573,07	189 370,67	255 483,31

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Rodzinom zastępczym, na mocy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przysługuje na każde umieszczone dziecko świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania nie

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

---

niższe niż:

1. **660 zł, w latach 2020-2022 wysokości świadczenia ulegała zwiększeniu, od czerwca 2023 roku przysługuje w kwocie 899 zł** miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej
2. **1000 zł, w latach 2020-2022 w wysokości świadczenia ulegała zwiększeniu, od czerwca 2023 roku przysługuje w kwocie 1361 zł** miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzina zastępcza dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymuje dodatek w wysokości nie niższej niż **200 zł, w latach 2020-2022 dodatek ulegał zwiększeniu, od czerwca 2023 roku przysługuje w kwocie 274 zł** miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania wyżej wymienionego dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka - raz w roku,
- świadczenie na pokrycie:

- a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo,
- b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo,
- c) kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego,
  - środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego.

Wysokość i zasady przyznawana w/w pomocy w powiecie tczewskim określa dodatkowo Uchwała Nr 271/750/2023 Zarządu Powiatu Tczewskiego z dnia 18 maja 2023 r. w sprawie zasad finansowania i przyznawania środków na realizację zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej.

W związku ze zmianą w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wprowadzoną w 2023 roku rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka z tytułu pełnionych funkcji otrzymują wynagrodzenie w kwocie nie niższej niż 4100 zł. miesięcznie. Natomiast rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż 5084 zł. miesięcznie. Zgodnie z art. 91 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Rada Powiatu, w drodze uchwały, może podnieść wysokość przysługujących świadczeń. Dla zwiększenia motywacji rodzin do podejmowania wyzwania, jakim jest zawodowe rodzicielstwo zastępcze czyni się starania, by świadczenia wzrastały wraz ze wzrostem najniższego wynagrodzenia.

Dodatkowo na każde dziecko w wieku do 18 roku życia, umieszczone w pieczy zastępczej przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości 500,00 zł na dziecko. Przyznanie dodatku do dnia 31.05.2022 roku następowało w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez PCPR. Od

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

dnia 1 czerwca 2022 roku świadczenie przyznawane i wypłacane jest przez ZUS.

Tabela 12. Środki finansowe przeznaczone na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2020 – 2022 (w pełnych złotych)

Typy rodzin	2020r.	2021r.	2022r.
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	894 102	968 861	1 097 388
Rodziny zastępcze niezawodowe	645 400	879 336	887 624
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym specjalistyczne, pogotowie rodzinne i rodzinny dom dziecka	507 883	717 237	701 289
Razem:	2 047 385	2 565 434	2 686 301

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela 13. Dodatek wychowawczy dla dzieci z rodzin zastępczych, rodzinnego domu dziecka i POW wypłacony w latach 2020 – 2022

ROK	Liczba osób uprawnionych -dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	Liczba osób uprawnionych dzieci z POW	Kwota wypłaconego dodatku wychowawczego dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	Kwota wypłaconego dodatku wychowawczego Dzieci z POW
2020	174	48	976 955	286 736
2021	204	48	1 165 139	239 826
2022	173	44	468 030	113 531

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela 14. Dodatek 300+ dla dzieci z rodzin zastępczych, rodzinnego domu dziecka i POW wypłacony w latach 2020 – 2022

ROK	Liczba osób uprawnionych -dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	Liczba osób uprawnionych dzieci z POW	Kwota wypłaconego dodatku wychowawczego dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów	Kwota wypłaconego dodatku wychowawczego Dzieci z POW
-----	--	---------------------------------------	--	--

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELICZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026**

			dziecka	
2020	144	46	43 200	13 800
2021	0	0	0	0
2022	0	0	0	0

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W PCPR w Tczewie jest zatrudnionych 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Przepisy określają, że pod opieką jednego koordynatora może przebywać maksymalnie 15 rodzin zastępczych.

Liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora, w stosunku do lat ubiegłych pozostaje na zbliżonym poziomie. Wynika to przede wszystkim z potrzeby wsparcia funkcjonowania rodzin zastępczych i wychowanków, w tym między innymi w sferze edukacyjnej, zdrowotnej, emocjonalnej, jak również związanej z utrudnionymi kontaktami z rodziną biologiczną przeżywającą trudności, często konfliktową i niezmotywowaną do poprawy swej sytuacji. Należy zaznaczyć, że na przełomie ostatnich lat wzrósł obszar działań koordynatorów o bezpośrednią współpracę z rodziną biologiczną, w tym między innymi poradnictwo, pomoc w organizacji opieki psychologicznej, czy w realizacji kontaktów z dziećmi pozostającymi w pieczy zastępczej. W tym zakresie koordynatorzy współpracują również z podmiotami organizującymi pracę z rodziną biologiczną. Działania mają na celu przywrócenie dziecka do naturalnego środowiska. Ponadto pracownicy udzielają wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej. Działania koordynatorów wpływają pozytywnie na funkcjonowanie rodzin zastępczych i ich wychowanków. Poza pomocą ze strony koordynatora rodziny zastępcze mają zapewniony również dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci oraz możliwość udziału w szkoleniach tematycznych, spotkaniach organizowanych przez PCPR w Tczewie.

Tabela 15. Rodziny zastępcze objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020-2022 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Typ rodziny	2020 r.			2021 r.			2022 r.		
	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba odbytych odwiedzin	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba odbytych odwiedzin	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba odbytych odwiedzin
spokrewniona	37	52	1403	35	50	1226	36	52	656

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026**

niezawodowa	19	32	578	22	43	584	26	33	428
zawodowa (w tym rodzinne domy dziecka)	6	38	456	6	58	437	6	57	182
Razem	62*	122	2437	63	151	2247	66*	142	1266

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

*liczba rodzin nie sumuje się, gdyż 2 rodziny pełnią funkcję rodziny spokrewnionej i niezawodowej

Tabela 16. Konsultacje specjalistów PCPR-WIK w Tczewie dla rodzin zastępczych i ich wychowanków w latach 2020 – 2022

	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba rodzin, którym udzielono porad	670	46	126
Liczba udzielonych porad	1636	58	236

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Kierunkiem działań PCPR w Tczewie jest zapewnienie specjalistycznego wsparcia, które dotąd realizowane było poprzez:

- poradnictwo, konsultacje – pedagogiczne, psychologiczne, prawne,
- diagnozy psychofizyczne,
- terapie indywidualne i grupowe w ramach Projektu Pomorskie Dzieciom, współpracy z Centrum Pomocy Dzieciom w Starogardzie Gdańskim, czy też ośrodkami środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży,
- konsultacje psychologiczne i psychiatryczne w ramach projektu Pomorskie Dzieciom,
- poradnictwo zawodowe w ramach projektu Pomorskie Dzieciom,
- grupa wsparcia dla osób usamodzielnianych,
- szkolenia i kursy dla osób usamodzielnianych w ramach projektu Pomorskie Dzieciom,
- wsparcie edukacyjne,
- szkolenia podnoszące kompetencje koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Kolejnym zadaniem PCPR jest zgłaszanie dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka do adopcji. Do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku zgłaszane są dzieci wolne prawnie, czyli takie, wobec których rodzice zrzekli się praw rodzicielskich lub których zostali pozbawieni mocą postanowienia sądowego oraz sieroty.

Tabela 17. Liczba dzieci z rodzin zastępczych w procedurze adopcyjnej w latach 2020 – 2022

ROK	Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	Liczba dzieci, które zostały przysposobione
-----	--------------------------------------	---

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026**

2020	10	5
2021	44	8
2022	29	15
Razem:	83	28

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem z powodu wypoczynku, nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych powierzają opiekę rodzinie pomocowej. Rodziną pomocową może być rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka. W roku 2021 funkcjonowały 3 rodziny pomocowe dla 6-ga dzieci, natomiast w roku 2022 funkcję rodziny pomocowej dla 14 małoletnich objęło 11 rodzin zastępczych. Powyższe przyczynia się do nawiązywania współpracy pomiędzy rodzinami zastępczymi, co jest korzystnym zjawiskiem.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizuje działania związane z organizacją szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Zainteresowanie pełnieniem funkcji rodziny zastępczej jest nadal nieadekwatne do potrzeb zabezpieczanych dzieci. Większość kandydatów na szkolenie stanowią docelowo rodziny niezawodowe, które w formie zabezpieczenia pełnią funkcję rodziny zastępczej nad małoletnim (dalszym członkiem rodziny). W roku 2022 udało się pozyskać wyłącznie jedną rodzinę niezawodową, przeszkoloną do pełnienia funkcji dla dzieci zupełnie obcych.

Tabela 18. Liczba kandydatów przeszkolonych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Rok	2020 r.	2021r.	2022r.
Liczba kandydatów przeszkolonych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	11	13	18

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

3.2.2. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej

Skierowanie do instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje w sytuacji, gdy brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych powodów jest to uzasadnione.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- ◆ placówek opiekuńczo – wychowawczych, w tym typu:
  - socjalizacyjnego,
  - interwencyjnego,
  - specjalistyczno – terapeutycznego,
  - rodzinnego.
- ◆ regionalnych placówek opiekuńczo – terapeutycznych,

♦ interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych, z wyjątkiem placówek typu rodzinnego, umieszczane są dzieci powyżej 10 roku życia. W wyjątkowych sytuacjach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa, w placówkach tych można umieścić dziecko poniżej 10 roku życia.

Wychowankowie rozwijają swoje zainteresowania zarówno w placówkach, jak i poza nimi. Uczestniczą w zajęciach filmowych, kulinarnych, plastycznych, muzycznych, komputerowych, sportowych itp.

Od stycznia 2012 r., w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pieczę instytucjonalną na terenie powiatu tczewskiego zapewnia **Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Tczewie**. Od 2020 roku w jego skład wchodzi:

1. Placówka typu socjalizacyjnego i interwencyjnego w Tczewie, przy ulicy Kossaka 16
- dla 14 wychowanków, w tym 3 miejsca interwencyjne;
2. Placówka typu socjalizacyjnego w Tczewie, przy ulicy Wyspiańskiego 2A
- dla 14 wychowanków.
3. Placówka typu socjalizacyjnego w Narkowach, przy ulicy Tczewskiej 21
- dla 14 wychowanków.

Łączna liczba miejsc – 42.

Dzieci przyjmowane są do placówki typu socjalizacyjnego na podstawie orzeczenia Sądu, zaś do placówki opiekuńczo wychowawczej typu interwencyjnego na podstawie orzeczenia Sądu, doprowadzenia przez Policję, Straż Graniczną, wniosku rodziców, dziecka lub osoby trzeciej.

Główną przyczyną kierowania dzieci do placówki jest dysfunkcyjność rodziny, alkoholizm oraz niewydolność wychowawcza rodziców biologicznych.

Placówka opiekuńczo wychowawcza poprzez swoją działalność:

- zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspakaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELICZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

W okresie od listopada 2013 roku do grudnia 2020 roku w powiecie tczewskim funkcjonowała placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego, Rodzinny Dom Serca, która prowadzona była na zlecenie powiatu przez Fundację „Chatka Nadziei” z siedzibą w Subkowach. Zapewniała ona całodobową opiekę i wychowanie 8-rgu dzieciom, z uwzględnieniem indywidualnych i niezbędnych potrzeb każdego dziecka.

Od 2021 roku na terenie powiatu tczewskiego działa placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego „Familijny Dom”, prowadzona przez Fundację Mały Bohater z Gdańska. Zapewnia ona opiekę i wychowanie 8 -rgu małoletnim. Podopiecznym zapewnia ona prawidłowy proces rozwoju emocjonalnego, kulturalnego, fizycznego, edukacyjnego, resocjalizacji i przygotowania do życia społecznego oraz zawodowego. W czasie wolnym dzieci często wyjeżdżają do kina, centrów rozrywki itp.

Tabela 19. Liczba wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu tczewskiego w okresie 2020 – 2022 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Typ placówki	2020 r.	2021 r.	2022 r.
	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych	41	42	45
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego Rodzinny Dom Serca	8	-	-
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego Familijny Dom	-	8	8
Razem	49	50	53

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

W w/w okresie placówki nie zaspakajały w pełni potrzeb Powiatu w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej, dlatego też, jak i z uwagi na postanowienia sądowe dotyczące umieszczania w pieczy zastępczej licznego rodzeństwa dzieci były umieszczane także w placówkach poza terenem powiatu.

Tabela 20. Zestawienie wiekowe dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych (stan na dzień 31.12.2022r.)

Przedział wiekowy	Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych	Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego Familijny Dom
dzieci poniżej 10 roku życia	3	6
dzieci w wieku 10 – 13 lat	12	2

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELICZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026**

dzieci w wieku 14 – 17 lat	24	0
dzieci w wieku 18 lat i więcej	3	0

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Dane przedstawiają, że wśród wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych obsługiwanych przez Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych na terenie powiatu tczewskiego przeważały dzieci w 14-17 lat, placówka typu rodzinnego zapewniała w większości opiekę dzieciom poniżej 10 roku życia.

Tabela 21. Wykaz dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych z rozbiciem na gminy pochodzenia w latach 2020-2022 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Gmina/miasto	Liczba dzieci								
	CAPO-W			Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego Familijny Dom			Rodzinny Dom Serca		
	rok 2020	rok 2021	rok 2022	rok 2020	rok 2021	rok 2022	rok 2020	rok 2021	rok 2022
Gniew	9	14	14	-	0	0	0	-	-
Morzeszczyn	2	1	1	-	0	0	0	-	-
Pelplin	3	5	4	-	0	0	1	-	-
Subkowy	0	0	0	-	0	0	1	-	-
gmina Tczew	1	2	4	-	2	2	0	-	-
miasto Tczew	26	20	22	-	6	6	6	-	-
inne	0	0	0	-	0	0	0	-	-
Razem:	41	42	45	-	8	8	8	-	-

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Podopieczni pochodzą przede wszystkim, podobnie jak w przypadku rodzinnej pieczy zastępczej, z terenu gminy miejskiej Tczew.

Tabela 22. Wykaz dzieci pochodzących z terenu powiatu tczewskiego, przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2020 – 2022 (stan na 31 grudnia każdego roku)

	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Liczba dzieci	29	29	48
Koszt utrzymania w zł	1 501 032,94	1 582 047,50	2 632 476,58

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela 23. Wykaz dzieci pochodzących z innych powiatów, a przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych naszego powiatu w latach 2020 – 2022 (stan na 31 grudnia każdego roku)

--	--	--

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026**

	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba dzieci	0	0	0
Koszt utrzymania w zł	0	0	0

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela 24. Dotacja powiatu na funkcjonowanie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego prowadzonej na zlecenie Powiatu w latach 2020– 2022

Rok	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Wysokość dotacji (w zł)	225 600	153 941	393 600

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Placówki z terenu powiatu tczewskiego spełniają wymogi ustawowe dotyczące standaryzacji. Współczynnik deinstytucjonalizacji na terenie województwa pomorskiego wyniósł w 2020 roku 81,0%, w 2021 roku 80,46%, 2022 roku 80,8%.

Tabela 25. Współczynnik deinstytucjonalizacji na terenie powiatu tczewskiego w okresie od stycznia 2020 roku do czerwca 202 roku.

Rok	2020 r.	2021 r.	2022 r.	VI.2023r.
% udział dzieci	81,15%	82,64%	81,72%	82,89%

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

3.2.3. Odpłatność gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Gminy ponoszą częściową odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W pierwszym roku pobytu wynosi ona 10%, w drugim 30%, a w trzecim 50%.

Tabela 26. Dochody powiatu tczewskiego z tytułu odpłatności gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2020 – 2022

Rok	Pieczna rodzinna	Pieczna instytucjonalna
2020	844 974,24	1 535 236,48
2021	1 148 702, 04	1 700 199,72
2022	1 331 693,85	2 290 565,04
Razem:	3 325 370, 13	5 526 001,24

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

3.2.4. Ruch dzieci w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej

Tabela 27. Napływ dzieci z terenu powiatu tczewskiego do pieczy zastępczej w latach 2020 – 2022 r.

Typ pieczy zastępczej	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Rodzinna piecza zastępcza	38	81	60
Instytucjonalna piecza zastępcza	8	8	15

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela 28. Odływ dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020 - 2022 r.

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Dzieci do 18 roku życia, z tego które:	11	18	15
powróciły do rodziny naturalnej	1	3	5
zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej (zmiana rodziny)	3	1	2
zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2	7	1
zostały przysposobione	3	6	7
inne	2	1	0
Dzieci powyżej 18 roku życia, z tego które:	4	10	11
powróciły do rodziny naturalnej	0	10	1
założyły własne gospodarstwa domowe (usamodzieliły się)	4	0	10

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela 29. Odływ dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2020 - 2022 r.

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Dzieci do 18 roku życia, z tego które:	5	2	1
powróciły do rodziny naturalnej	2	0	0
zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	1	0	1
zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej (zmiana placówki)	1	2	0
zostały przysposobione	0	0	0
inne	1	0	0
Dzieci powyżej 18 roku życia, z tego które:	3	3	3
powróciły do rodziny naturalnej	0	1	1

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

założyły własne gospodarstwa domowe (usamodzieliły się)	3	2	2
---	---	---	---

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Na podstawie posiadanych danych można wysnuć wniosek, iż zarówno w przypadku zastępczej pieczy rodzinnej, jak i instytucjonalnej niewiele spośród dzieci do 18 roku życia powraca do rodziny biologicznej. Jedynie dzieci z pieczy rodzinnej zostały przysposobione. Wynika to z wieku dzieci – dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych są starsze (zazwyczaj powyżej 10 roku życia) i niestety mają mniejszą szansę na adopcję.

3.2.5. Usamodzielnienia

Kolejną grupą osób, której PCPR udziela wsparcia, w ramach realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej, są usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych, a także osoby opuszczające domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży, niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze, jeśli zostały umieszczone w nich na podstawie orzeczenia sądu.

Mogą oni liczyć na pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie. Korzystają także ze wsparcia w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia, a także mają zapewnioną pomoc prawną i psychologiczną.

Według przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosi nie mniej niż 500 zł miesięcznie, w oparciu o regulacje prawne od czerwca 2023r. stanowi kwotę 681 zł. Natomiast pomoc na usamodzielnienie się jest zróżnicowana. Zależy zarówno od formy pieczy, jak i okresu przebywania w niej. W przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej:

- rodzinę zastępczą spokrewnioną nie mniej niż 3300 zł., w oparciu o regulacje prawne od czerwca 2023r. stanowi kwotę 4486 zł jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat,
- rodzinę zastępczą niezawodową, zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną:
- nie mniej niż 6600 zł, w oparciu o regulacje prawne od czerwca 2023r. stanowi kwotę 8968 zł, jeżeli przebywała w pieczy przez okres powyżej 3 lat,
- nie mniej niż 3300 zł, w oparciu o regulacje prawne od czerwca 2023r. stanowi kwotę 4486 zł, jeżeli przebywała w pieczy przez okres od 2 do 3 lat,

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

- nie mniej niż 1650 zł, w oparciu o regulacje prawne od czerwca 2023r. stanowi kwotę 2244 zł, jeżeli przebywała w pieczy przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomoc na zagospodarowanie jest świadczeniem jednorazowym i może być przyznana w formie rzeczowej.

Tabela nr 30: Pełnoletni wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą oraz placówki wskazane w art. 88 ustawy o pomocy społecznej otrzymujący świadczenia w latach 2020 – 2022

		Liczba wychowanków otrzymujących świadczenia			Wysokość świadczeń		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Pomoc na usamodzielnienie	rodziny zastępcze	9	14	7	36 997	67 055	43 441
	placówki opiekuńczo-wychowawcze	9	7	8	31 508	16 347	39 353
	zakłady poprawcze, MOW, MOS	1	1	3	1 763	1 763	14 696
Pomoc na kontynuowanie nauki	rodziny zastępcze	34	37	31	165 458	187 094	143 850
	placówki opiekuńczo-wychowawcze	13	14	11	62 306	52 752	45 280
	zakłady poprawcze, MOW, MOS	4	5	1	16 396	17 454	4 409
Pomoc na zagospodarowanie	rodziny zastępcze	10	2	2	18 924	3 390	7 126
	placówki opiekuńczo-wychowawcze	3	6	6	4 731	11 399	12 299
	zakłady poprawcze, MOW, MOS	0	0	0	0	0	0
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków	rodziny zastępcze	4	3	3	8 100	6000	4 800

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026**

mieszkaniowych	placówki opiekuńczo-wychowawcze	6	3	2	9 600	6 300	3 300
	zakłady poprawcze, MOW, MOS	0	0	0	0	0	0

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

IV. CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ I ZADANIA W RAMACH PROGRAMU

4.1. Analiza SWOT – mocne i słabe strony systemu pieczy zastępczej w powiecie tczewskim oraz szanse i zagrożenia

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - zaplecze w postaci jednostek pomocy społecznej i pieczy zastępczej (ośrodków pomocy społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w tym Wydziału Interwencji Kryzysowej i Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Powiatowego Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych), - funkcjonowanie 3 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 1 specjalistycznych i 1 o charakterze pogotowia rodzinnego, - funkcjonowanie 3 rodzinnych domów dziecka, - funkcjonowanie 3 placówek opiekuńczo – wychowawczych typu opiekuńczo-socjalizacyjnego z łączną liczbą 42 miejsc, w tym 3 miejscami interwencyjnymi - funkcjonowanie placówki typu rodzinnego (prowadzonej na zlecenie Powiatu Tczewskiego) z 8 miejscami dla dzieci, - funkcjonowanie ośrodków wsparcia dziennego dla dzieci, - organizowanie szkoleń doskonalących dla rodzin zastępczych i szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, - wykwalifikowana i doświadczona kadra realizująca zadania polityki społecznej, - dostęp do pomocy specjalistycznej dla rodzin zastępczych, - zaplecze do prowadzenia szkoleń, - cykliczne szkolenia pracowników zajmujących się pieczą zastępczą, - promowanie idei rodzicielstwa zastępczego, - dostępność do szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych, - udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, 	<ul style="list-style-type: none"> - zbyt mała liczba funkcjonujących rodzinnych form pieczy zastępczej, zwłaszcza rodzin zastępczych zawodowych, - niewiele osób chętnych do tworzenia nowych rodzin zastępczych, szczególnie zawodowych, - mała świadomość społeczna o potrzebach w zakresie pieczy zastępczej, - brak propozycji pracy dla usamodzielnianych wychowanków, - brak wolontariuszy do pracy w pieczy rodzinnej, - mała ilość organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, - mała ilość rodzin pomocowych, - brak mieszkań dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej, - brak mieszkań chronionych dla nieletnich matek z dziećmi, przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej, - niewystarczające fundusze na szkolenia dla kadry pomocy społecznej, - niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację zadań i projektów, - niedoskonałość ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, - występowanie patologii społecznej (alkoholizmu, przestępczości syndromu wyuczonej bezradności i rozkładu życia rodzinnego), - zbyt mała liczba pracowników zatrudnionych w sektorze pomocy społecznej i ich niskie uposażenie, - niewystarczające fundusze i baza socjalna dla dzieci i młodzieży, - niewystarczająca pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży,

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026**

<ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienie 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, - współpraca z Sądem, Policją, ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkiem adopcyjnym, - wzrastająca świadomość potrzeb społecznych, - znajomość lokalnych potrzeb w zakresie pomocy rodzinie, - wsparcie psychologiczne i prawne dla mieszkańców powiatu, - możliwość zlecania organizacjom pozarządowym zadań z zakresu polityki społecznej, - realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tczewskim na lata 2018 – 2025, a także Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023, - realizacja programów profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - brak wystarczającej liczby asystentów rodzin w ops, - zbyt mała liczba specjalistów psychiatrii dzieci i młodzieży w publicznych placówkach zdrowia, - brak placówek resocjalizacyjnych na terenie powiatu tczewskiego, - niewystarczająca profilaktyka zmierzająca do zapobiegania chorobom społecznym
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość pozyskania kandydatów na nowe rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe, - pozyskiwanie środków finansowych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego, - wzrost świadomości społecznej – ogólnopolskie działania na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego. - istniejące programy ogólnopolskie, - współpraca z ośrodkiem adopcyjnym, - współpraca z powiatami ościennymi, - edukacja młodzieży, - działające organizacje pozarządowe, - identyfikacja władz lokalnych z problemami ludności, - świadczenia socjalne dla dzieci w pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające środki finansowe na rozwój pieczy zastępczej, - ograniczona ilość chętnych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, - wypalenie rodzin zastępczych zawodowych, - brak dostatecznych środków finansowych na realizację zadań w obszarach pomocy społecznej, edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, - niewystarczające uregulowania prawne i niezrozumiałe przepisy wykonawcze oraz brak spójności i stabilności ustawowych, - zanikające więzi międzyludzkie, - przemoc w programach emitowanych przez media, - brak perspektyw dla młodzieży, - występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny, m.in. uzależnienia, ubóstwo, bezrobocie, choroby, - biurokracja, - nieadekwatna do potrzeb polityka państwa wobec rodziny, - upadek autorytetów, systemu wartości, - duża liczba rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, - występowanie patologii zachowań młodzieży i zagrożenie demoralizacją, - powrót osób opuszczających pieczę zastępczą do patologicznego środowiska rodzinnego, brak odpowiednich wzorców, wsparcia w rodzinie i ze strony środowiska

4.2. Prognoza potrzeb i wyzwań

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

1. Zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki i wychowania w rodzinie naturalnej warunków do prawidłowego rozwoju poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej.
2. Wsparcie psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla rodzin zastępczych oraz ich wychowanków, w tym poprzez organizację grup wsparcia i szkoleń, a także spotkań indywidualnych ze specjalistami.
3. Promowanie i upowszechnianie idei rodzicielstwa zastępczego (plakaty, ulotki, informacje w mediach, organizowanie imprez integracyjnych).
4. Zapewnienie wsparcia dla osób usamodzielnianych zgodnie z przepisami prawa.
5. Przyznawanie rodzinom zastępczym i usamodzielnianym wychowankom świadczeń wynikających z przepisów prawa.
6. Pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych, w tym zawodowych (w ramach corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych).
7. Utrzymanie placówek opiekuńczo – wychowawczych według wymaganych standardów.
8. Partycypacja gmin w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

4.3. Plan rozwoju systemu pieczy zastępczej

CEL GŁÓWNY ROZWÓJ SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ		
Cel szczegółowy nr 1: ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ		
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący
PROMOWANIE I UPOWSZECHNIANIE RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ	Ulotki, plakaty, artykuły w prasie i internecie.	Liczba artykułów Liczba rodzajów plakatów, ulotek
POZYSKANIE, PRZESZKOLENIE KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA	Przeprowadzenie spotkań, szkoleń.	Liczba pozyskanych kandydatów Liczba przeszkolonych kandydatów Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych
WZMACNIANIE KOMPETENCJI WYCHOWAWCZYCH ISTNIEJĄCYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH	Organizacja szkoleń, działań edukacyjnych, grup wsparcia.	Liczba szkoleń, działań edukacyjnych Liczba osób uczestniczących Liczba spotkań w ramach grup wsparcia Liczba osób uczestniczących

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

ORGANIZOWANIE SPOTKAŃ INTEGRACYJNYCH I OKOLICZNOŚCIOWYCH DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH	Dzień rodzicielstwa zastępczego. Spotkania. Warsztaty.	Liczba inicjatyw
POMOC W ROZWIĄZYWANIU WYSTĘPUJĄCYCH TRUDNOŚCI	Poradnictwo specjalistyczne (psycholog, prawnik, pedagog, terapeuta, itp.).	Liczba rodzin korzystających z porad Liczba porad
WZMOCNIENIE RODZIN ZASTĘPCZYCH W WYPEŁNIANYCH FUNKCJACH	Wsparcie ze strony koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.	Liczba zatrudnionych koordynatorów Liczba rodzin objętych w ciągu roku wsparciem koordynatora Liczba spotkań
	Współpraca z rodzicami biologicznymi na rzecz powrotu dziecka do naturalnego środowiska	Liczba dzieci powracających z rodziny zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych
REALIZACJA OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z PRZEPISÓW PRAWA	Sporządzanie opinii o całokształcie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej.	Liczba dzieci w pieczy zastępczej w ciągu roku Liczba sporządzonych opinii
	Zgłaszanie dzieci wolnych prawnie do adopcji	Liczba dzieci zgłoszonych do przysposobienia w ciągu roku
ZABEZPIECZENIE POTRZEB MATERIALNYCH DZIECI	Świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych.	Liczba funkcjonujących rodzin zastępczych Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na koniec roku Liczba dzieci umieszczonych w danym roku w rodzinach zastępczych Kwota świadczeń: - na wynagrodzenia dla rodzin zawodowych - na zabezpieczenie podstawowych potrzeb - na przyjęcie dziecka - dodatki z tytułu niepełnosprawności dziecka - inne
Cel szczegółowy nr 2: WSPARCIE INSTYTUCJONALNYCH FORM PIELCZY ZASTĘPCZEJ		
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący
UTRZYMANIE INSTYTUCJONALNEJ	Podjęcie działań mających na celu	Liczba wychowanków

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

PIECZY ZASTĘPCZEJ WEDŁUG STANDARDÓW OKREŚLONYCH PRZEPISAMI USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego dla 14 dzieci.	
PODNOSENIE KWALIFIKACJI PRZEZ KADRĘ PLACÓWKI	Organizowanie szkoleń przez CAPO-W. Doksztalcanie kadry pedagogicznej (studia podyplomowe).	Liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach. Liczba pracowników podnoszących kwalifikacje na studiach podyplomowych
POZYSKIWANIE POMOCY WOLONTARIUSZY DO REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU OPIEKI NAD DZIECKIEM	Wspieranie dzieci i młodzieży w ich rozwoju i edukacji.	Liczba wolontariuszy wspomagających pracę z dziećmi
WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ BIOLOGICZNĄ DZIECI UMIESZCZONYCH W PLACÓWCE	Działania zmierzające do poprawy sytuacji życiowej (wsparcie psychologiczno-pedagogiczne rodziców biologicznych).	Liczba rodzin współpracujących z placówką Liczba wychowanków, którzy powrócili do środowiska rodzinnego
REALIZACJA OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z PRZEPISÓW PRAWA	Sporządzanie opinii o całokształcie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Liczba dzieci w pieczy zastępczej w ciągu roku Liczba sporządzonych opinii
Cel szczegółowy nr 3: WSPARCIE PROCESU USAMODZIELNIENIA OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ		
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący
ZWIĘKSZENIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH OSÓB USAMODZIELNIANYCH	Objęcie wychowanków pieczy zastępczej oraz placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej indywidualnym programem usamodzielnienia Praca socjalna. Poradnictwo specjalistyczne.	Liczba sporządzonych w danym roku IPU Liczba realizowanych IPU Liczba udzielonych porad
OBJĘCIE OSÓB USAMODZIELNIANYCH WSPARCIEM FINANSOWYM ORAZ	Wyplata świadczeń wynikających z przepisów prawa.	Liczba osób objętych wsparciem Kwota świadczeń - na kontynuowanie nauki, - na usamodzielnienie,

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

RZECZOWYM		- na zagospodarowanie, - na poprawę warunków lokalowych
POZYSKIWANIE MIESZKAŃ, W TYM CHRONIONYCH DLA OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ	Tworzenie mieszkań chronionych. Wspieranie osób ubiegających się o mieszkania socjalne poprzez pomoc w procedurze administracyjnej, stosowne pisma.	Liczba funkcjonujących mieszkań chronionych Liczba pozyskanych mieszkań Liczba wychowanków, którym udzielono wsparcia w w/w formie

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

V. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH

Zgodnie z art. 180 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wskazującym na konieczność określenia limitu tworzenia rodzin zastępczych zawodowych zakłada się, że w latach 2024 – 2026 utworzone zostaną co roku 3 rodziny zawodowe.

Limit rodzin zastępczych zawodowych w roku 2024	Limit rodzin zastępczych zawodowych w roku 2025	Limit rodzin zastępczych zawodowych w roku 2026
3	3	3

Limit nie uwzględnia rodzinnych domów dziecka.

Ustalenia limitu rodzin zastępczych zawodowych dokonano w oparciu o rozeznanie potrzeb i dotychczasowe doświadczenia w odniesieniu do liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Należy zaznaczyć jednak, że zainteresowanie pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej jest niskie i brak jest chętnych kandydatów.

VI. ADRESACI, REALIZATORZY I HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Adresatami Programu są przede wszystkim rodziny zastępcze oraz wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tczewskiego, a także osoby usamodzielniane i osoby pracujące z rodzinami i dziećmi.

Realizatorem Programu, z uwagi na zapisy prawne jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Tczewie oraz placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego „Familijny Dom”.

Program będzie realizowany w sposób ciągły. Z uwagi na specyfikę pieczy zastępczej realizacja większości zadań zawartych w programie nie może odbywać się okresowo. Inicjatywy podejmowane będą także adekwatnie do potrzeb i zgłaszanych problemów.

Harmonogram

Rok	2021				2022				2023			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kwartał												
ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ												
Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej												
Pozyskanie, przeszkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu												

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2024-2026

społecznych osób usamodzielnianych													
Objęcie osób usamodzielnianych wsparciem finansowym oraz rzeczowym													
Pozyskiwanie mieszkań, w tym chronionych dla osób opuszczających pieczę zastępczą													

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania realizowane w ramach Programu finansowane będą w szczególności z:

1. budżetu Powiatu Tczewskiego w tym realizujących zadania jednostek,
2. budżetu Państwa,
3. budżet samorządów gminnych,
4. budżety powiatowe (art. 191 ust. 5 w/w ustawy – z tytułu zawartych porozumień),
5. dotacje oraz projekty ze środków EFS.

VII. MONITORING

Składanie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie Zarządowi Powiatu Tczewskiego corocznego sprawozdania z realizacji Programu, stanowiącego załącznik do sprawozdania z działalności Centrum. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego CAS.

Zakończenie

Rozwój dziecka może przebiegać harmonijnie wtedy, gdy są zabezpieczone wszystkie jego potrzeby. Niestety, zdarza się, iż rodzina biologiczna nie jest w stanie sprostać temu wyzwaniu. Wówczas niezbędne jest włączenie się państwa w wychowanie dziecka. Odbywa się to poprzez umieszczenie w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wszelkie podejmowane przez różne instytucje działania powinny mieć na celu przede wszystkim dobro dziecka.

Realizacja programu jest działaniem długoterminowym, pozwala zaplanować działania w zakresie profilaktyki i wspomaganie opieki nad dzieckiem oraz wsparcia rodzinnych form pieczy zastępczej i usamodzielniających się wychowanków.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2024- 2026 jest kontynuacją poprzedniego programu. Zawarte w nim cele i zadania wpisują się w zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie tczewskim na lata 2018 – 2025 przyjętej uchwałą Nr XXXIV/257/2017 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie tczewskim na lata 2018-2025.

Celem głównym programu jest rozwój systemu pieczy zastępczej, ze szczególnym uwzględnieniem rodzinnych form opieki nad dzieckiem najbardziej zbliżonych do opieki sprawowanej przez rodzinę biologiczną.

Projekt Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2024- 2026 został poddany konsultacjom społecznym, m. in. poprzez przesłanie do Powiatowej Społecznej Rady ds Osób Niepełnosprawnych w Tczewie oraz Rady Organizacji Pozarządowych Powiatu Tczewskiego. Nie wpłynęły żadne uwagi do zawartych w dokumencie zapisów.

Mając na uwadze powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.